

Speuren naar Sporen uit de middeleeuwen

fietsroute langs de oevers van de Ouwe Gouwe

De route is een rondje, in- en uitstappen kan op elk punt, met tips en weetjes

1 Dreischor

Een mooi startpunt is de [Museumboerderij Goemanzorg](#) in Dreischor, het mooiste ringdorp van Zeeland. Je krijgt een beeld van het boerenleven van het begin van de vorige eeuw tot aan de jaren vijftig. Rondom het museum is een prachtige tuin aangelegd met oude en hedendaagse landbouwgewassen en een kruidentuin. Bij het museum hoort het museumcafé. Een echt fietscafé. Het dorp Dreischor ligt op wat eeuwen geleden een eiland was in het midden van de Gouwe. De Gouwe was een belangrijk vaarwater en vormde in de middeleeuwen de verbinding tussen Antwerpen en de Rijn. De strategische ligging leidde in 1304 tot een oorlog tussen de graaf van Vlaanderen en de graaf van Holland. Op de Gouwe vond de eerste grote zeeslag van de middeleeuwen plaats. De Gouwe is geleidelijk verzand. Na 1953 werd het laatste deel, het Dijkwater, afgedamd.

Van 1 naar 2

Volg de Molenweg en de Blindeweg. U bent nu aan de oever van de Gouwe vlakbij het voormalige haventje Beldert. Sla rechtsaf en volg de Bellaertweg tot aan de Zuiddijkweg. Sla linksaf en vervolg de Zuiddijkweg tot de Weg door het Dijkwater.

2 Dijkwater

Het Dijkwater was het oostelijke deel van de Gouwe tussen de eilanden Duiveland en Dreischor. Het was een belangrijke vaarroute. De haventjes aan het Dijkwater werden meestal op initiatief van samenwerkende boeren in de omgeving aangelegd. Het Dijkwater was van belang voor de afwatering door sluisen in de dijken. Bij de Beldert aan de Dreischorse kant en Stevensluis aan de Duivelandse kant zorgden ooit stoomgemalen voor het wegmalen van het polderwater. Het Dijkwater is in 1953 volledig van de Grevelingen afgesloten en heeft zich ontwikkeld tot een prachtig natuurgebied.

Van 2 naar 3

Volg de Weg door het Dijkwater tot de dijk bij Sirjansland.

3 De Staart

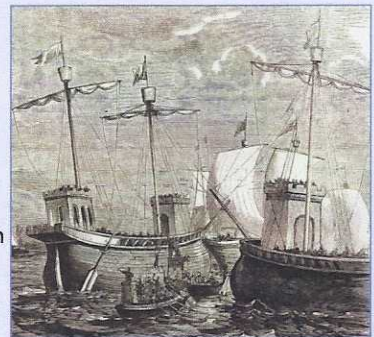
Langs de oevers van de Gouwe bevonden zich vele kleine landbouw- en veerhavens. Hier zijn we aangeland bij het voormalige haventje de Staart aan de Noorddijk. Onder de begroeiing achter het 'Muralt' muurtje op de dijk, bevindt zich nog de havenkom met een uit kinderkopjes bestaande loswal en de fundering van het vroegere weeghuisje. Er voer een beurtschipper op Rotterdam en er pendelde een veerbootje naar de Beldert. Verderop langs de Noorddijk en de Oude Polderdijk zijn nog resten te vinden van haventjes als Stevensluis, het Nieuwe Veer en het Gouweveer.

Van 3 naar 4

Sla rechtsaf naar de Dillingsweg, vervolg via de Noorddijk en de Oude Polderdijk en neem een kijkje bij de Sasput.

4 Slag op de Gouwe

De Sasput ligt middenin de Gouwe, misschien wel op de plaats waar de historische zeeslag is uitgevochten. Het draaide om de macht in Zeeland tussen de graven van Holland en Vlaanderen. De Vlamingen hadden een sterke vloot koggeschepen en blokkeerden de Gouwe om Zierikzee aan te vallen. De Gouwe was aan het verzanden en de Vlamingen liepen aan de grond. De linie werd doorbroken en zo werd de slag gewonnen.

4 naar 5

De korte route via de Bettewaardsedijk gaat rechtstreeks naar Zierikzee of vervolg de Oude Polderdijk tot aan de N59. Ga over de N59 (**kijk goed uit!**), rechtsaf het fietspad op naar de Groene Dijk links. Sla rechtsaf naar de Gouweveerse Zeedijk, vervolg richting 't Stelletje en neem een kijkje op de dijk.

5 't Stelletje

In de kom van de Oosterschelde ligt 't Stelletje. Ooit was dit de toegangspoort naar de haven van Zierikzee en voeren er vissersbootjes, vrachtboten en grote statige VOC schepen. Allemaal nog op de zeilen uiteraard! Toen de Gouwe begon te verzanden werd in 1597 tot 1599 het huidige Havenkanaal gegraven. In 1610 werden Schouwen en Duiveland ter hoogte van Zierikzee door de Stenendijk met elkaar verbonden en was het met de Gouwe definitief gedaan. 't Stelletje is nu een mooi schorregebied binnen het Nationaal Park Oosterschelde waar lamsoor en zeekraal groeit.

5 naar 6

Volg de Weg naar de Val tot voorbij de stoplichten en neem de fietstunnel onder de N256. Volg het fietspad tot de Landwinkel. Steek de Trambaan over en vervolg de Julianastraat tot restaurant Grand Café de Werf.

6 Zierikzee

Even rusten bij de entree van historisch Zierikzee. De [Museumhaven Zeeland](#) is een bezoek meer dan waard. De Museumhaven is een museum op twee locaties. Op de buitenlocatie aan de Oude Haven van Zierikzee ligt de collectie historische schepen. Naast Grand Café de Werf ligt de Stads- en Commerciwerf met museum. Ga na het bezoek aan de museumwerf door de [Zuidhavenpoort](#) en sla rechtsaf over de ophaalbrug naar de [Noordhavenpoort](#). In de zomermaanden juli en augustus zijn de weergang van de Zuidhavenpoort en de vesting Noordhavenpoort enkele middagen in de week open. Binnen de poorten ligt de Oude

Haven met Museumhaven. De toegang van Museumhaven, werf en poorten is gratis. Er zijn rondvaartboten bij de Stads- en Commerciwerf voor een tochtje in de Oude Haven en het Havenkanaal. Bij het kanon buiten de Noordhavenpoort zien we de oude Ee = kreek, Zieriks-Ee, een zijtak van de Gouwe. Hier bevonden zich de zoutziederijen en scheepswerven in de glorie tijd van de stad. Langs de poorten voeren grote VOC schepen, die op weg waren naar de pakhuizen langs de kaden. In het [Stadhuismuseum](#) zijn vele middeleeuwse voorwerpen te zien, waaronder werpstenen waarschijnlijk uit 1304 van het beleg van Zierikzee. De QR-code laat een filmpje zien over het historisch spel 'De Ridderslag' over het beleg van Zierikzee.

6 naar 7

Volg vanaf de Noordhavenpoort de Scheepstimmerdijk en steek bij de kruising over naar de Zille. Ga door de tunnel onder de N59 en vervolg de Schouwsedijk naar Schuddebeurs. Deze weg is de oudste bedrijksweg van Schouwen. Aan de linkerkant komt al gauw het Kaaskenswater in beeld, een dijkdoorbraak uit de Spaanse oorlogstijd in 1578.

7 Schuddebeurs

De Gouwe is in 1374 op twee plaatsen afgedamd, in het noorden met de Oude Weeldijk bij het huidige dorp Noordgouwe en bij Schuddebeurs met De Zuidijk. Na de ramp van 1953 is de Zuidijk bij Schuddebeurs afgegraven. Het zand was nodig voor het herstellen en aanleggen van wegen. In Schuddebeurs lieten veel rijke lui uit Zierikzee een buitenverblijf bouwen, met klinkende namen als Mon Plaisier, Welgelegen en Heesterlust. Neem een kijkje en ga onder de Schouwsedijk met het trekpontje naar Schuddebeurs.

7 naar 8

Ga verder langs de Schouwsedijk.

8 Weeldijk Noordgouwe

In 1374 werd de Gouwe in het noorden afgesloten door wat nu de Weeldijk heet. Door de aanleg van de Zuiddijk en de Oude Weeldijk ontstond de Noord-Gouwepolder. Het ging hierbij niet eens zozeer om de landaanwinst, maar om de Gouwe te versmallen. Dit was om de zuidelijke en oostelijke tak van de Gouwe op voldoende diepte te houden voor de scheepvaart naar Zierikzee.

8 naar 9

De Schouwsedijk gaat over in de Stapelsweg. Sla aan het eind van de Stapelsweg rechtsaf naar de Zuidnieuwlandseweg en ga via de Oude Schouwsedijk naar Brouwershaven.

9 Brouwershaven

Brouwershaven was bekend om de overslag van goederen en visserij. Het **Brouws Museum** geeft informatie over de in Brouw geboren dichter en raadspensionaris Jacob Cats. De museumcollectie omvat tal van voorwerpen die het leven op zee en in de haven kenmerkten. Er zijn scheepsmodellen en andere interessante en curieuze zaken. Zo zijn er instrumenten te zien voor plaatsbepaling op zee en een deel van de in Brouw gevonden gouden handelsmunten uit de 15^e - 17^e eeuw.

9 naar 10

Ga terug naar de Oude Schouwsedijk, ga linksaf de Provinciale Straatweg op, rechtdoor naar de Kijkuitsedijk en via de Dwarsdijk links naar de Zeedijk. Links ligt de Werkhaven van Bommeneede en rechts de Nataarskreek.

10 Nataarskreek

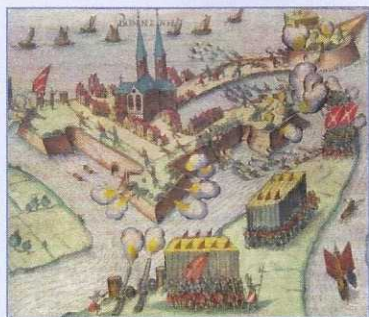
Een interessante kreek op Schouwen-Duiveland vinden we langs het noordelijke deel van de route om de Gouwe. Het is de Nataarskreek, die eens vanuit de Grevelingen de uitmonding van het noordwestelijk deel van de Gouwe vormde. De nog ver in het landschap reikende kreek is vooral vanaf de dijk goed zichtbaar. De hele omgeving hier moet erg NAT geweest zijn. Tot de afsluiting van de Grevelingen deed de monding van de kreek dienst als veerhaven, het Oude Veer. In de Grevelingen ligt het verdrinken dorp Bommeneede.

10 naar 11

Volg de Zeedijk.

11 Slikken van Bommeneede

Waar we nu de slikken van Bommeneede liggen was tot de aanleg van De Brouwersdam de haven 't Veer van Zonnemaire. De overblijfselen zijn met enige moeite nog te herkennen. Vanuit deze haven kon men ooit naar het eiland Bommeneede in Zuid-Holland varen. Toen Bommeneede omstreeks 1700 aan het water werd prijsgegeven vertrokken de bewoners landinwaarts waar ze Nieuw-Bommeneede stichtten. Dat is nu het dorp Zonnemaire.

11 naar 1

De Zeedijk gaat over in de Zonnemairsedijk, de Dreischorsedijk en de Zuiddijk. Volg de Zuiddijk en sla linksaf naar Dreischor en fiets naar het startpunt Museumboerderij Goemanszorg voor een welverdiende versnapering.